

HELSINGIN
ORTODOKSINEN
SEURAKUNTA

TOIMINNAN JA TALOUDEN
SUUNNITELMA 2020 – 2022

1. Johdanto.....	2
1.1. Yleiskatsaus.....	2
1.2. Seurakunnan laajeneminen.....	2
2. Seurakunnan taloustilanne.....	3
2.1 Tuotot	4
2.2 Kulut	5
2.3 Rahoitus	6
2.4 Yleisiä toimenpide ehdotuksia	6
3. Seurakunnan toiminta	7
3.1. Seurakuntatyö.....	8
3.1.1. Helsingin toiminta-alue	8
3.1.2. Itäinen toiminta-alue.....	8
3.1.3. Läntinen toiminta-alue	9
3.1.4. Pohjoinen toiminta-alue (Hämeenlinnan ja Lahden seurakuntien alueet)	10
3.1.5 Monikulttuurinen seurakuntatyö.....	10
3.2 Diakoniatyö	10
3.3 Kasvatustyö.....	11
3.4 Vapaaehtoistoiminta.....	11
3.5 Hallinto	12
3.5.1 Hallinto	12
3.5.2 Ortodoksiviesti.....	12
3.5.3 Viestintä.....	12
3.5.4 Kiinteistötoimi	13
3.5.5 Kaunisniemi	13
3.5.6 Arkistointi ja kirjastotoimi	14
TTS-suunnittelun keskeiset huomioonotettavat asiat	14
Liitteet	15
TTS-toimikunta 2019.....	15

1. Johdanto

1.1. Yleiskatsaus

Seurakunta noudattaa kirkon tavoite- ja toimintasuunnitelmaa vuosille 2016 - 2020. Sen keskeinen tavoite on vahvistaa yhteisöllisyyttä, tavoittaa ja aktivoida entistä useampia kirkon jäseniä ja sitouttaa heidät kirkon toimintaan. Tämä edellyttää entistä osallistavampien toimintamuotojen kehittämistä. Samalla on turvattava kirkon palvelut koko seurakunnassa, lisättävä osallistumista jumalanpalveluksiin ja pyhiin toimituksiin sekä vahvistettava kirkon myönteistä julkisuuskuvaa.

Kirkon tavoite- ja toimintasuunnitelman vuosille 2016 - 2020 päälinjaukset ovat:

1. Aktiivinen jumalanpalveluselämä, jäsenyyden ja identiteetin vahvistaminen – kirkon lähetystehtävä
2. Lähimmäisvastuu ja eettinen toiminta – kirkon diakoninen tehtävä
3. Uudistuminen ja kehittyminen – kirkon kasvatuksellinen tehtävä
4. Resurssit

Kirkon tavoite- ja toimintasuunnitelma edellyttää, että seurakunta kartoittaa seurakuntalaisten odotuksia toiminnasta ja laatii toimintaohjelman, joka pohjautuu kirkon tavoite- ja toimintasuunnitelmaan ja jossa on huomioitu seurakuntalaisten tarpeet ja odotukset sekä seurakunnan tilanne ja resurssit. Erityistä huomiota seurakunnassa tulee kiinnittää kirkkoon liittyvien sitouttamiseen, maahanmuuttajien ja passiivisten jäsenten aktivointiin ja osallistamiseen sekä vapaaehtoistoiminnan kehittämiseen. Seurakunta arvioi omaa toimintaansa vuosittain ja toteuttaa tuloksista nousevia, keskeisiä kehitystehtäviä.

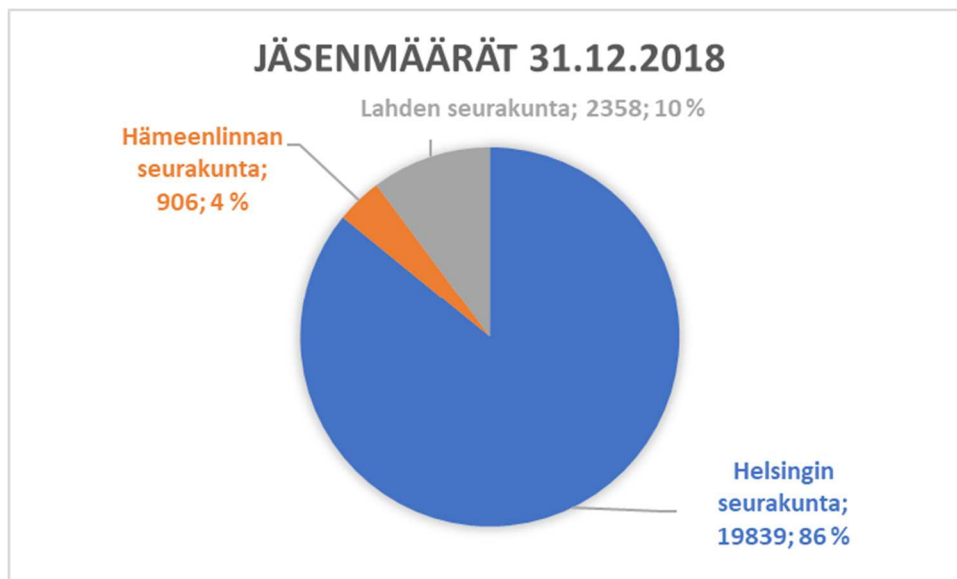
Seurakunta on sitoutunut kirkon rakenneuudistuksen tuomiin muutoksiin sekä uuden toimintakulttuurin kehittämiseen.

1.2. Seurakunnan laajeneminen

Kirkollishallituksen 9.4.2019 tekemän päätöksen mukaan Lahden ja Hämeenlinnan ortodoksinen seurakunta liitettäisiin Helsingin ortodoksiseen seurakuntaan viimeistään 1.1.2021 lähtien. Asia on osa kirkon rakenneuudistusta, josta päätetään kirkollishallituksen kokouksessa viimeistään marraskuussa 2019. Helsingin seurakunnan laajeneminen Hämeenlinna ja Lahden seurakuntien kanssa on osa vapaaehtoista yhdistymistä ja valtuusto on päättänyt yhdistymisestä kokouksessaan 26.8.2019. Samansältöiset päätökset on tehty sekä Hämeenlinnan että Lahden seurakunnissa ja yhdistyminen tapahtuu toimintojen osalta 1.1.2020. Hallinnollinen yhdistyminen tapahtuu juridisten säännösvalmistelujen takia vasta 1.1.2021. TTS 2020-2022 kattaa mahdollisen laajemman seurakunnan, tähän suunnitelmaan on otettu huomioon uusi osa seurakuntaa Pohjoisena toiminta-alueena, uusina kustannuspaikkoina ja toimintojen osalta samoin periaattein kuin nykyiset seurakunnan Helsinki, Itäinen ja Läntinen toiminta-alue. Mahdollista tarkempaa alueellista uudelleen järjestelyä ei kuitenkaan ole vielä tarkasteltu. Esitetyt arviot ovat suuntaa antavia ja tarkentuvat sen jälkeen, kun mahdollista yhdistymistä päästään käytännössä suunnittelemaan.

Toimikauden haasteena on korkeimman päättävän elimen eli valtuuston kokoonpanon epäselvyys, sillä rakenneuudistuksen mukaiset lainmuutokset eivät vielä ole voimassa. Myös neuvoston kokoonpano on haasteellinen tilanne.

Kuva 1. Helsingin, Lahden ja Hämeenlinnan seurakuntien jäsenmäärät 31.12.2018.

2. Seurakunnan taloustilanne

Seurakunnan likviditeettitilanne on ollut vakaa. Kaunisniemen uudisrakennus ja Unioninkadun julkisivuremontti rahoitettiin osittain seurakunnan kassasta, jolloin kassavarat pienenevät 1,8 miljoonaan euroon vuonna 2016, mutta vuoden 2018 lopussa olivat parantuneet lähes 3,3 miljoonaan euroon.

Näköpiirissä on TTS-kauden aikana noin 8,8 miljoonan euron suuruinen korjausrakentamisen ja rakennuksiin kohdistuvien investointien tarve. Tilikauden alijäämän tasoittaminen kiinteistötoimen kuluilla, ei kuitenkaan ole kestävä tapa korjausvelan kasvaessa entisestään. Tämän vuoksi seurakunnan on TTS-kauden aikana kartoitettava mahdollisuuksia luopua joistakin kiinteistöistä, kuitenkin siten, että pyhäkköyhteisöillä olisi asianmukaiset kokoontumispaikat.

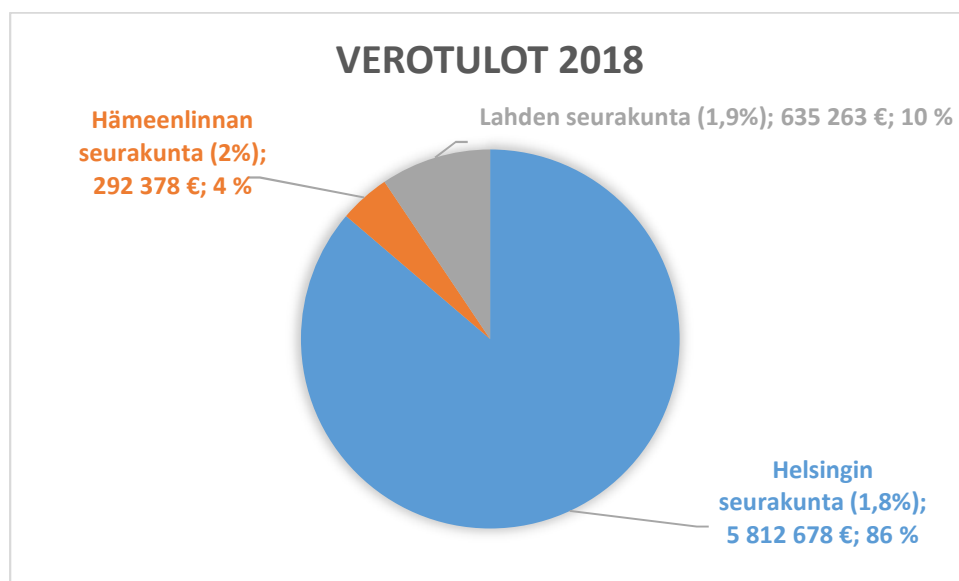
Lainaa nostettiin lokakuussa 2016 2 miljoonaa euroa ja laina-aika on 10 vuotta, joten lyhennykset kuluineen rasittavat seurakunnan taloutta vielä seuraavat 7 vuotta. Lahden seurakunnassa lainaa on vielä 2018 tilinpäätöksen mukaan yli 500.000 euroa.

Pidemmällä ajanjaksolla, kuin kolmivuotista TTS-kautta 2020 – 2022, talousluvut kuitenkin näyttävät, että seurakunnan toiminnan laajuuden jatkuessa ennallaan sekä korjausvelallisten lukuisten kiinteistöjen korjaus- ja ylläpitojen kulujen vuoksi, taloustilanne heikkenisi huomattavaa vauhtia ja ilman suuria lainoja eivät tarvittavat korjaukset ja investoinnit ole mahdollisia. Kuluja tulisi jo hyvissä ajoin leikata siten, että kassasta olisi paremmat mahdollisuudet rahoittaa säilytettävien kiinteistöjen korjauksia sekä tarvittavia investointeja. Kirkon linjausta kirkollisten kiinteistöjen osalta odotetaan syksyllä 2019 ja linjaus otetaan huomioon suunnittelussa.

2.1 Tuotot

Kirkollisverot muodostavat Helsingin nykyisen seurakunnan tuotoista suurimman osan, noin 5,8 miljoonaa euroa. Hämeenlinnan ja Lahden seurakuntien verotulot ovat noin 292.000 ja noin 635.000 euroa. Helsingin, Hämeenlinnan ja Lahden veroprosentit ovat 1,80%, 2,0% ja 1,90%. TTS-kaudella veroprosentti yhdenmukaistuisi Helsingin seurakunnan veroprosentin kanssa eli Helsingissä ei olisi tarvetta nostaa veroprosenttia, mutta Lahdessa ja Hämeenlinnassa veroprosentti laskisi 1,80:een; viimeksi Helsingin veroprosentti on noussut vuonna 2016. Toinen suuri tuottovirta syntyy vuokratuotoista. Tulevalla kaudella tulee Uspenskin turistikymyntiä kehittää yhtenä tulolähteenä. Muilla tuottoryhmillä on melko marginaalinen merkitys seurakunnan tulovirrassa.

Kuva 2. Helsingin, Lahden ja Hämeenlinnan seurakuntien verotulot 2018

Taulukko 1. Vuokratuotot

Vuokratuotot 1000e (Lähde kiinteistötoimen arviot ja laskelmat)									
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Unioninkatu 39 - Liisankatu 29	839	875	914	906	934	942	1 012	1 017	168
Mannerheimintie 8	1 724	1 693	1 787	1 724	1 827	1 886	1 913	1 923	1 932
Yhteensä	2 563	2 568	2 701	2 630	2 761	2 828	2 925	2 940	2 100
<i>Omat tilat</i>						277	278	280	281
Kate Unininkatu- Liisankatu	-36	272	209	-106	321	530	275	495	149
Kate Mannerheimintie	1266	1310	1 303	1 306	1 365	1 425	1 473	1 461	1 470
(2013-2018 = tilinpäätöstieto, 2019-2022 ennuste)									

Helsingin seurakunnalla on 13 kirkkoa tai pyhäkköä. Näistä ei synny vuokratuottoja, lukuun ottamatta satunnaisia salivuokria. Tämän lisäksi seurakunnalla on hautausmaa Lapinlahdessa, vuokrahautausmaa Lohjalla sekä Kaunisniemen leirikeskus Lopen kunnan Läyliäisissä. Seurakunta omistaa Liisankadun ja Unioninkadun kulmassa kaksi kiinteistöä, joiden tiloista osa on omassa käytössä, osasta saadaan vuokratuottoja, sekä Mannerheimintielle toimisto- ja liiketilakiinteistön.

Mannerheimintien kiinteistö on tuottava ja tuo varoja seurakunnan toiminnalle. Kiinteistön korjauksista ja ylläpidosta on kuitenkin pidettävä hyvää huolta.

Hämeenlinnan seurakunnalla on Hämeenlinnan kirkko vuokratontilla, Ahveniston kirkko, Seurakunnan kansia ja seurakuntakoti (osakkeet kerrostalossa) sekä oma hautausmaa Vuorentaan luterilaisella hautausmaalla. Lisäksi seurakunta omistaa kahden asunnon osakkeet. Hämeenlinnan seurakunnan kiinteistölautakunta tekee yhdessä kirkon kiinteistöpäällikön kanssa suunnitelmia pääkirkon korjausten toteuttamiseksi. Remontoinnista päättää kirkkovaltuusto kokouksessaan toukokuussa 2019.

Lahden seurakunnalla on kolme kiinteistöä, Lahden kirkko ja seurakuntakeskus omalla tontilla, Hyvinkään kirkko ja seurakuntasali omalla tontilla sekä Heinolan kirkko omalla tontilla. Lisäksi seurakunta omistaa seitsemän asunnon osakkeet.

Seurakunnan kiinteistöstrategian mukaan osakehuoneistoista luovutaan. Helsingin seurakunnassa viimeisestä osakehuoneistosta luovuttiin vuonna 2018. Hämeenlinnan ja Lahden seurakunnilla osakehuoneistoja vielä on ja niistä luovutaan strategian mukaisesti TTS-kauden aikana.

2.2 Kulut

Kuluista henkilöstökulujen osuus on suurin. Yhteistyötä oman työn ohella toimivien pappien ja kanttorien kanssa on kehitetty ja toimintaa suunniteltu nykyisten resurssien mukaiseksi. TTS-kauden aikana seurataan miten uusi työaikalaki saattaa vaikuttaa uuteen työehtosopimukseen ja sen vaikutuksia henkilöstökuluihin. Muutoksia tuo mm. lepoaikojen valvonta ja siitä johtuvat vaikutukset esim. leirityöaikaan sekä työaikapankki.

Muita merkittäviä seurakunnan omaan toimintaan liittyviä kulukokonaisuuksia ovat palvelujen ostot sekä aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden ostot. Kokonaiskustannuksiin kuuluvat myös keskusrahastomaksut ja kirjanpidolliset poistot sekä muut marginaaliset erät. Yksittäisistä toiminnoista kiinteistötoimi on monella tapaa ratkaiseva kulujen kannalta. Kiinteistötoimessa voi myös syntyä äkillisiä kulupeikkoja, esimerkiksi vesivahinkojen kautta, mikä voi aiheuttaa paineita kassan likviditeettiin.

Vaikutetaan kirkon tasolla päätöksentekoon koskien keskitettäviä palveluja sekä tehtävienjakoon kirkon ja seurakunnan välillä.

Kiinteistötoiminnan kulut

Kiinteistötoiminnan kulut muodostuvat kirkkorakennusten ja toimitilakiinteistöjen juoksevista menoista, korjauskustannuksista ja investoinneista sekä kiinteistöhallinnosta ja veroista. Kiinteistötoimien kulut, sisältäen kirkot, ilman investointeja ovat vuositasolla noin 2,3 miljoona euroa.

Kiinteistöjen korjauskulujen suuruuteen vaikuttaa se, että omistetut rakennukset ovat iäkkäitä. Uusien vuokralaisten hankkimisen yhteydessä joudutaan myös suorittamaan remontoineja ja muutostöitä. Nykyisen Helsingin seurakunnan kiinteistöjen kunnossapito- ja investointisuunnitelma ("rullaa-va budjetti") on TTS-suunnitelman liitteenä. Rullaa-va antaa taloudelliset raamit, mutta kulut ja inves-

toinnit voivat tarvittaessa kohdentua toisin. Jatkossa suunnitelmaan sisältyvät myös Hämeenlinnan ja Lahden kiinteistöt.

TTS-kauden aikana suunnitellut korjaus- ja investointihankkeet ovat seurakunnan koon huomioiden valtavia, suuruusluokaltaan noin 8,8 miljoonaa euroa, mikä aiheuttaa erittäin suuren tarpeen talouden tarkkaan suunnitteluun ja varautumiseen.

Pitkällä tähtäimellä hyvää taloudenhoitotapaa on, että investointihankkeita toteutetaan joka vuosi pienin askelin, jotta suurta investointisummaa ei pääsisi jatkossa syntymään. Suunnittelussa on myös otettava huomioon, että kaikissa soveltuviissa kohteissa tehdään perusparannusta korjausten sijaan.

Unioninkadun remontit vaatisivat arviolta noin 10 miljoonaa euroa seuraavan TTS-kauden aikana. Myös Mannerheimintie 8 – seurakunnan ainoan tuottavan kiinteistön – peruskorjaamisen tarvitsee myös olla varoja varattuna noin 10 vuoden kuluttua. Tätä varten kartoitetaan peruskorjauksen rahoitusmuotoja.

Koska seurakunta ei kasvata omaisuusmassaansa, niin erilaisissa uusissa tarpeissa suositaan vuokratilojen käyttöä. Seurakunnalla ei ole taloudellisia mahdollisuuksia ottaa vastaan lahjoituksina ei-tuottavia kiinteistöjä tai rakentaa uusia.

Seurakunnassa on meneillään Uspenskin Katedraalin ikonostaasin vaativa, monivuotinen kunnostustyö ja arvioitu valmistusaika on 2024. Katedraalin ikonostaasin restaurointi on myös valtamediaa kiinnostava uutinen, joka yhteistyössä viestinnän kanssa voidaan viisaasti toimien hyödyntää kirkon julkisuuskuvan vaalimisessa.

2.3 Rahoitus

Suunnittelu on tehty siltä pohjalta, että kirkollisveroprosentti on 1,8 % eikä lainakantaa nosteta TTS-kauden aikana.

2.4 Yleisiä toimenpide ehdotuksia

Yleisiä taloudenhoidon periaatteita tarkastelukauden talouden hoitoon ovat:

1. Toimintatuottojen kasvattaminen.
2. Toimintakulujen tarkka arviointi (rakenteellisten muutosten vaikutukset, rakennusten korjaustoiminnan tarkka arviointi).
3. Investointien suunnitelmallisuus ja harkittu jakaminen useammalle vuodelle.

3. Seurakunnan toiminta

Suunnittelukauden päätavoitteet kirkon strategisten tavoitteiden toteuttamiseksi:

1. Talouden ja toiminnan tasapainoisessa kehittämisessä haetaan suuntautumista toimintaan seurakuntalaisten aktiivisen osallistamisen mahdollistamiseksi.
2. Olemassa olevia toiminnan resursseja suunnataan huomioiden muuttunut toimintaympäristö ja verkostoitunut toimintatapa ja pyritään vaikuttavuudeltaan parempaan seurakuntatyöhön.
3. Toimintojen monipuolistamisessa hyödynnetään vapaaehtoista osaamista.
4. Toimeenpannaan Suomen ortodoksisen kirkon ympäristöohjeisto, jonka on laatinut ympäristöohjeiston seurantaryhmä vuoden 2009 kirkolliskokouksen päätöksen pohjalta.

Linkki: (<https://www.ort.fi/suomen-ortodoksisen-kirkon-toimintaa-ohjaavat-asiakirjat/ymparistoohjeisto>)

Seurakunnan perustehtävänä on seurakuntatyö, diakonia, kasvatus ja vapaaehtoistoiminta.

Hengellistä etsintää on ajassamme aina vain enemmän. Epävarmassa maailmantilanteessa ihmiset etsivät sielunrauhaa, hengellistä kotia ja mahdollisesti myös juuriaan. Seurakuntatyöllä on merkittävä kasvupotentiaali, jos hengellisen työn tekijöitä voidaan enemmän jalkauttaa perustyöhön kansan pariin.

Lisääntyneen kirkosta eroamisen johdosta huomiota kiinnitetään kirkon jäsenistä huolehtimiseen ja kirkkoon kuulumisen merkityksen esiintuomiseen eri keinoin. Tietoa seurakunnan palveluista ja toimintoista välitetään entistä paremmin. Lisäksi kirkkoon kohdistuvaan kiinnostukseen vastataan lisäämällä ja kehittämällä katekumenitoimintaa. Seurakuntaan liitetyille tarjotaan mahdollisuus yhteisiin kokoontumisiin yhteisöllisyyden vahvistamiseksi ensimmäisen vuoden aikana. Jatketaan hyväksi todettuja toimintamuotoja nuorten miesten tavoittamiseksi kuten kirkkomusiikki, kasvatuksen ohjaustehtävät ja vapaaehtoistoiminta.

Seurakunnan alueella väestönkehityksessä ja seurakunnan jäsenmäärissä tapahtuvat muutokset ja niiden myötä uudet keskittymät huomioidaan seurakunnan palvelujen kohdentamisessa.

Pyhäkkökeskeisen vapaaehtoistoiminnan kehittäminen ja pyhäkköyhteisöjen osallistaminen valmistelussa on tulevan kauden tärkeä teema.

Taustayhdistysten rooli kasvaa entisestään tulevaisuudessa. Näissä yhdistyksissä on potentiaalia kehittää varainkeruuta ja laajemminkin osallistua kirkkoa tukevaan toimintaan. Selkeyttää tukiyhdistysten/ystävähdistysten rooleja ja mahdollisuuksia tukea seurakunnan työtä mm. kiinteistöjen osalta.

Seurakunta kiinnittää TTS- kaudella huomiota esteettömyysasioihin.

Seurakunta suunnittelee erilaisia kirkon strategian toimeenpanoa tukevia Pop-up hankkeita, joiden suunnittelu ja toteutus tapahtuvat TTS-kauden aikana.

3.1. Seurakuntatyö

3.1.1. Helsingin toiminta-alue

Toiminta-alueen ympäristön muutokset

Myllypuron toimintakeskuksen Pyhittäjä Aleksanteri Syväriläisen kappelin viereen on valmistunut Metropolian AMK, jossa opiskelee yhteensä tuhansia opiskelijoita. Osa opiskelijoista on potentiaalisia kirkossa kävijöitä, mikä vaikuttaa paikallisen papin työtehtävien lisääntymiseen. Yhteistyötä opiskelijoiden parissa hengellisestä toiminnasta vastaavan luterilaisen pastorin kanssa jatketaan. Kasvatuksessa ja seurakunnan vapaaehtoistoiminnassa varaudutaan tukemaan mahdollisesti opiskelijoiden keskuudessa viriävää toimintaa.

Seurakunnan katekumenitoiminnan nykyinen järjestely on osoittautunut toimivaksi ja sitä tullaan edelleen kehittämään siten että seurakunta näkyy ympäristöön avoimena ja kutsuvana yhteisönä.

Keskeinen toiminta suunnittelukaudella 2020 – 2022

Kirkon perustyö toteutuu toimintakaudella ensisijaisesti kirkkovuoden jumalanpalveluselämän toteuttamisella sekä jalkautumisella seurakuntalaisten pariin ja toimittamalla palveluksia myös muissa kuin seurakunnan omissa tiloissa sellaisina aikoina, jolloin niihin on helppoa osallistua. Seurakuntatyössä opetusta korostetaan entisestään jumalanpalvelustoiminnan rinnalla.

Kirkkoa haastetaan myös rohkeampaan, korkeatasoisempaan ja korkeammalla julkisuusprofiililla tapahtuvaan hengellis-yhteiskunnalliseen keskusteluun. Perinteisten ortodoksiakerhojen ja raamattupiirien rinnalle kehitetään myös kohtaamispaikkoja laajemman yleisön kanssa yhteistyössä pyhäköyhteisöjen kanssa.

Hautausmaan kirkossa täyttämättä olevaa kokopäiväistä kanttorin toimea ei tämänhetkisessä taloustilanteessa edelleenkään täydetä. TTS-kauden aikana arvioidaan toimen muuttamista osa-aikaiseksi ja palvelemaan koko seurakunnan aluetta. Henkilöresurssien joustava käyttö koko Helsingin alueella parantaisi alueen seurakunnallisia palveluita.

Jumalanpalvelusten asema ortodoksisen kulttuurin esiintuojana on erittäin tärkeä. Seurakuntamme sekä koko Suomen ortodoksisen kirkon näkyvimmällä paikalla toimivan Uspenskin katedraalin palvelusten keskeisenä osana on korkeatasoinen kirkkomusiikki. Jotta riittävän korkeatasoinen kirkkomusiikki voidaan taata kaikkiin palveluksiin ja toimituksiin, tarvitaan sen toteuttamiseen niin ammattitaitoisia kuoronjohtajia kuin kyykkäitä ja vapaaehtoisesti toimivia motivoituneita laulajia. Katedraalikuoron toimintaa on siksi erityisen tärkeää tukea.

TTS-kauden aikana selvitetään uusia tulolähteitä, mm. Uspenskin katedraalin sisäänpääsymaksua.

3.1.2. Itäinen toiminta-alue

Toiminta-alueen toimintaympäristön muutokset

Jumalanpalvelusyhteisö muuttuu monikulttuurisemmaksi. Varsinkin Vantaan alueella venäjänkielisten lukumäärä on merkittävä.

Keskeinen toiminta suunnittelukaudella 2020 – 2022

Seurakunnallinen toiminta keskittyy uusien toimintatapojen löytämiseen voidakseen tavoittaa ihmisiä. Pyhäkköyhteisöt osallistuvat tähän etsivään työhön nykytilanteen parantamiseksi.

Venäjänkieliselle työlle löydetään uusia resursseja hyödyntämällä monikulttuurista työtä. Aikuiskasvatukselle etsitään uusia avauksia, myös netissä. Työ lasten ja nuorten keskuudessa on koko ajan keskipisteessä. Seurakunnan vapaaehtoistoiminta vahvistuu ja uusia tapoja osallistua siihen etsitään. Jumalanpalveluselämä pysyy toiminnan keskipisteessä.

3.1.3. Läntinen toiminta-alue

Toiminta-alueen toimintaympäristön muutokset

Haasteena on palvella yhä suurempaa määrää seurakuntalaisia Espoon alueella. Yli kaksi-kolmasosa alueen väestöstä asuu Espoossa. Tämä merkitsee läntisen toiminta-alueen osalta myös alueen sisäisten painopisteiden entistä suurempaa muutosta, ts. Espoon seudun ortodoksisen väestön kasvua ja sitä kautta resurssitarpeen painottumista entistä enemmän Espoon seudulle. Samaan aikaan on haasteena alueen läntisissä kunnissa haja-asutusalueilla asuvien yksittäisten seurakuntalaisten palveleminen, ts. kuinka kohdistaa resursseja järkevällä tavalla, jotta voidaan toteuttaa kirkon strategian tavoite palvella kaikkia kirkon jäseniä tasapuolisesti koko maassa.

Lohjan pyhäkköyhteisöä palvelevan Nahkurinkadun kiinteistön tulevaisuudesta etsitään kustannustehokas ratkaisumalli yhdessä pyhäkköyhteisöjen kanssa. Seurakunta ei kiinteistöstrategian mukaisesti hanki tai rakenna uusia kirkollisia kiinteistöjä alueellaan. Nummelan pyhäkön osalta seurakunta noudattaa kiinteistöstrategiaa. Läntisen alueen osalta selvitystyö jatkuu, jotta toiminnot voidaan turvata koko alueella, huomioiden myös Nummelan pyhäkköyhteisön.

Keskeinen toiminta suunnittelukaudella 2020 – 2022

Järkiperäistetään alueen jumalanpalveluselämä tarkentamalla resurssien käyttöä. Yhteistöllisyyttä vahvistetaan tukemalla jumalanpalvelusyhteisöjä alueella mahdollisimman tasapuolisesti väestöpohja huomioiden. Väestökeskittymissä vahvistetaan yhteisöjen identiteettiä muistuttaen kuitenkin aina, että paikallisyhteisö on osa laajempaa seurakuntaa.

Espoossa järjestetään vuosittain hengelliset päivät. Pyrkimys on käsitellä ajankohtaisia teemoja. Suunnittelukauden aikana jatketaan seuraavien teemojen pohtimista mm. ekologiaa ja sukupuoleen liittyviä kysymyksiä. Pyrkimyksenä on yhtäältä kirkon opetuksen ja ajattelun tuominen osaksi laajempaa yhteiskunnallista keskustelua, ja toisaalta kirkon visiossa esitetyn kirkon myönteisen julkisuuskuvan parantaminen.

Espoossa jatketaan Ystävyyden Ateria -ruokailua paikallistoimintana. Maahanmuuttajien osalta pyritään tarjoamaan mahdollisuutta osallistua mahdollisimman kokonaisvaltaisesti seurakunnan toimintaan ja sitä kautta integroitumaan suomalaiseen yhteiskuntaan. Tämä tapahtuu yhteistyössä seurakunnan monikulttuurisen työn kanssa.

3.1.4. Pohjoinen toiminta-alue (Hämeenlinnan ja Lahden seurakuntien alueet)

Hämeenlinnan ja Lahden nykyisten seurakuntien alueilla jatketaan jumalanpalvelusten toimittamista ja kehitetään muita toimintamuotoja yhteistyössä monikulttuurisen seurakuntatyön, diakoniatyön ja kasvatustyön kanssa. Viestinnällä tuetaan seurakuntalaisten integroitumista puolin ja toisin yhteiseen isoon seurakuntaan. Toimintakulttuurien yhteensovittamiseksi ja tehtäväkuvien tarkastelemiseksi perustetaan muutosta tukeva projekti.

3.1.5 Monikulttuurinen seurakuntatyö

Toiminta-alueen toimintaympäristön muutokset

Monikulttuurinen seurakuntatyö käsittää nimensä mukaisesti monia kulttuureita ja kieliä, joista venäjänkieliset ovat suurin ryhmä. Muun kuin suomenkielisten suhteellinen osuus seurakunnan väestöstä on hitaassa kasvussa.

Orientaliyyhteisöjen tukeminen muuttaa jatkossa muotoaan, mutta seurakunnan resurssi pysyy edelleen keskeisenä. Uutena ryhmänä seurakunnassa ovat oleskeluoikeuden saaneet tai sitä hakevat pääosin arabiankieliset. Heidän kohtaamiseensa ja neuvontaan panostetaan myös monikulttuurisen työn osalta.

Keskeinen toiminta suunnittelukaudella 2020 – 2022

Integrointi seurakuntaan on keskeinen monikulttuurisen työn tavoite. Venäjänkielisen kasvatuksen, erityisesti papiston toteuttaman aikuiskasvatuksen, tarve on huomattava. Yhteistyötä kirkon venäjänkielisen viestinnän kanssa tiivistetään ja seurakunnan sähköistä viestintää lisätään (kts 3.5.2.).

3.2 Diakoniatyö

Työn painopiste on hengellisessä, etsivässä työssä ja aineellisessa auttamisessa. Toiminnassa korostuu alueellisen ja monikulttuurisen työn kehittäminen. Toiminta edellyttää yhteistyötä ja verkostotoimintaa kunnallisen sosiaalitoimen, kirkkojen ja kristillisten yhteisöjen, Kelan ja muiden ammatillisten toimijoiden kanssa.

Työ edellyttää työntekijöiden läsnäoloa myös viikonloppuisin toiminta-alueilla. Diakonian näkökulmasta erityisinä haasteina ovat seurakunnan toimintakeskusten laita-alueiden asukkaat ja ikääntyvä väestö, joka ei välttämättä pysty osallistumaan seurakunnan toimintoihin.

Diakoniatyö edellyttää jatkuvaa koulutusta. Koulutussuunnitelma laaditaan vuosittain.

3.3 Kasvatustyö

Toiminta-alueen toimintaympäristön muutokset

Kasvatuksen palvelupolun ja toimintamuotojen kehittäminen

Seurakuntalaisena kasvamista varten hahmoteltu kasvatuksen polku otetaan uuteen tarkasteluun. Tarkastelun tavoitteena on kartoittaa entistä tarkemmin ja systemaattisesti eri ikäisten seurakuntalaisten tarpeita ja toiveita, parantaa seurakuntalaisille tarjottua palveluita sekä saada eri ikäiset seurakunnan jäsenet yhä kiinnostuneemmiksi seurakunnan kasvatuksen tarjoamista toiminnoista.

Koko kasvatuksen kohderyhmälle suunnattua viestintää tehostetaan käyttäen kullekin ryhmälle parhaiten soveltuvia digi- ja nettipohjaisia alustoja yhteistyössä seurakunnan viestinnän kanssa. Digitaalisia alustoja voidaan käyttää tehokkaasti myös esimerkiksi opetuksen ja ohjaustoiminnan apuna. Eri-laiset nettipohjaiset ratkaisut mahdollistavat kasvatuksen entistä monipuolisemman ja mielenkiintoisemman tavoitettavuuden ja läsnäolon eri kohderyhmien elämässä, unohtamatta henkilökohtaisten kohtaamisten tärkeyttä. Nettipohjaisten palvelujen tekniset valinnat ja niiden kautta tapahtuva toiminta merkitään ja huomioidaan vuositason tekemisen suunnitelmissa.

Yhteistyön kehittäminen ja toiminnan tehostaminen

Kasvatustoiminnan kehittäminen vaatii jatkossa entistä tiiviimpää ja tavoitteellisempaa yhteistyötä seurakunnan hengellisestä työstä vastaavien, diakonian ja tukitoimintojen sekä seurakunnan eri toiminta-alueiden välillä. Yhteistyön kehittäminen edellyttää uusien toimintafoorumien ja digitaalisten ratkaisujen luomista yhteisen toiminnan ja keskustelun tueksi. Nykyisten resurssien jakamista tarkastellaan niin, että ne palvelevat parhaalla mahdollisella tavalla koko seurakunnan toiminta-alueella. Eri alueilla tapahtuvaa toimintaa kehitetään tiiviissä yhteistyössä alueellisten toimijoiden kanssa uusien toimintafoorumien kautta. Toteutunutta toimintaa ja sen vaikutuksia arvioidaan soveltuvien menetelmien avulla.

3.4 Vapaaehtoistoiminta

Suomen ortodoksisen kirkon tavoite- ja toimintasuunnitelmassa vuosille 2016–2020 nostetaan keskeiseksi tulevaisuuden tavoitteiksi yhteisöllisyyden vahvistaminen sekä seurakuntalaisten aktivointi ja sitouttaminen. Vapaaehtoistoiminta tarjoaa keinon tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Vapaaehtoisuus on ennen muuta tie kirkon yhteyteen. Se on käytännön tasolla tapahtuvaa seurakuntayhteyttä.

Helsingin ortodoksisen seurakunnan vapaaehtoistoiminta perustuu toimintaympäristön jatkuvaan luotaukseen, hyvään etukäteissuunnitteluun, aktiiviseen toteutukseen, toiminnan jatkuvaan arviointiin sekä kehittämistyöhön.

Vapaaehtoisuutta kehitetään voimakkaasti julkisella ja kolmannella sektorilla, tämä edellyttää seurakunnalta vapaaehtoistoimintaa tukevan kulttuurin ja johtamisen kehittämistä.

Keskeinen toiminta suunnittelukaudella 2020 – 2022

Toiminnot jatkuvat vapaaehtoistoiminnan prosessimallin mukaisesti: vapaaehtoisille tarjotaan tukea, ohjausta, koulutusta ja virkistystä. Vapaaehtoistoiminnan kautta tarjotaan seurakuntalaisille mielekäs väylä osallisuuteen ja seurakuntayhteyteen.

- Sähköistä vapaaehtoistoiminnan nettisivustolla olevaa digitaalista ”kuutio” tietopankkia kehitetään osana digikehityshanketta.
- Uusia toimintamuotoja kehitetään tarpeen mukaan ottaen huomioon rakennemuutoksen tuomat mahdollisuudet.

3.5 Hallinto

3.5.1 Hallinto

Hallinto koostuu Liisankadun toimipisteeseen keskitetyistä eri hallinnonaloja palvelevista toiminnoista, kuten taloushallinnosta, henkilöstöhallinnosta, asiakaspalvelusta ja tietohallinnosta. Taloushallinto keskitetään kirkon palvelukeskukseen. Taloushallintoa ja tarvittaessa muita hallintomenettelyjä kehitetään yhdessä keskushallinnon kanssa huomioiden seurakunta- ja hiippakuntarakenteeseen tulevat muutokset. TTS-kauden aikana käydään kirkon yhteistoimintasopimuksen mukaiset neuvottelut, kirkon ohjeistamana ja aikatauluttamana, kaikkien seurannan työntekijöiden kanssa ja tehtävänkuvat tarkistetaan. Seurakunta neuvottelee mahdollisista asiantuntijatehtävien yhteistyösopimusten solmimisesta tai siirrosta keskushallintoon. Myös tulevien eläköitymisten myötä tarkastellaan tehtäväkokonaisuuksia ja seurakunnan tarpeita.

Seurakunnan sisäistä toimintakulttuuria muutetaan, siten, että seurakuntalaisia pystytään palvelemaan toiminta-alueilla. Hengellisen työn päivystyskäytäntöjä sujuvoitetaan.

Lisäksi TTS-kaudella seurakunnassa suoritetaan seurakunnan tarkastus.

3.5.2 Ortodoksiviesti

Toiminta-alueen toimintaympäristön muutokset

Kirkollishallitus on linjannut, että kirkkokuntaan perustetaan uusi lehti, jota Helsingin seurakunta on osaltaan tukemassa. Ortodoksiviestin levikkialue kattaa tätä nykyä seitsemän nykyisen Helsingin hiippakunnan seurakuntaa ja siten puolet koko kirkon jäsenistä.

Keskeinen toiminta suunnittelukaudella 2020– 2022

Ortodoksiviestiä toimitetaan nykyisen yhteistyösopimuksen puitteissa kunnes uusi lehti perustetaan. Resursseja suunnataan enenevässä määrin seurakunnan sähköiseen viestintään toiminnasta.

3.5.3 Viestintä

Toiminta-alueen toimintaympäristön muutokset

Viestinnän toimintaympäristön moninaisuus, ennakoimattomuus ja merkitys lisääntyvät jatkuvasti. Seurakunta tarvitsee viestintää tullakseen näkyväksi ja edistääkseen omia tavoitteitaan. Seurakunta tarvitsee viestintää myös sitouttaakseen ja motivoidakseen niin omia työntekijöitään kuin vapaaehtoi-

siaan. Seurakunnan viestintään kohdistuu yhä vahvemmin odotuksia ja paineita eri sidosryhmiltä. Viestinnän tulee vastata kirkon rakenneuudistuksen mukanaan tuomiin muutoksiin toimintaympäristössä ja toimia verkostoituneesti kirkon muiden tiedotusten kanssa. Parhaiten tähän vastaa tiedotuksen toimintatavat tyyppinen asiakirja, jossa määritetään tavoitteet ja prioriteetit.

Keskeinen toiminta suunnittelukaudella 2020 – 2022

Löydetään ja vakiinnutetaan hyvä ja selkeä sisäisen ja ulkoisen viestimisen malli, joka on avointa ja läpinäkyvää.

Kirkon lehden perustamisen myötä viestinnän resursseja suunnataan enenevässä määrin seurakunnan sähköiseen viestintään toiminnasta (kts 3.5.2.). Sähköisellä viestinnällä vaikutetaan seurakunnan ja kirkon julkisuuskuvaan ja samalla seurakuntalaisille välitetään tehokkaammin oikea-aikaista tietoa seurakunnan toiminnasta.

3.5.4 Kiinteistötoimi

Toiminta-alueen toimintaympäristön muutokset

Kiinteistötoimen toimintaympäristössä merkittäviä ovat suuret hankkeet. Kiinteistöjen jatkuvan ylläpidon sekä huolto- ja korjaustöiden osalta työt voidaan osittain tehdä omana työnä palveluostojen sijaan.

Keskeinen toiminta suunnittelukaudella 2020 – 2022

Aikavälillä 2020 – 2022 kustannusvaikutuksiltaan merkittävimpiä hankkeita ovat Uspenskin katedraalin ikonostaasin kultauskonservointi ja sähkösaneeraus, Unioninkatu-Liisankatu kiinteistöjen katonkorjaus sekä Liisankadun linjasaneeraukseen valmistautuminen ja urakka. Unioninkadun kiinteistön myynnin valmistelu sekä Unioninkadun ja Liisankadun kiinteistöjen erottaminen.

Kiinteistöissä tehdään elinkaarisuunnittelua ja kiinteistöistä tehdään systemaattisesti kuntokartoituksia.

Seurakunnan kiinteistöjen energiatehokkuuksien järjestelmällistä kartoittamista ja parantamisen mahdollisuuksien selvitystä. Lisäksi tarkastellaan kokonaisuutena kiinteistöjen turvallisuusasioita, kuten palo- ja sähköturvallisuutta sekä valvontakameroita.

Muut asiat

Kirkon kiinteistöryhmän raporttia koskevat kirkolliskokouksen päätökset huomioidaan seurakunnan päätöksenteossa.

3.5.5 Kaunisniemi

Keskeinen toiminta suunnittelukaudella 2020 – 2022

TTS-kauden aikana seurakunta suunnittelee oman käytön lisäämistä leirikeskuksessa sekä selvittää ulosvuokrauksen kannattavuutta.

Kiinteistötoimi kartoittaa mahdollisuutta maalämmön ja/tai aurinkopaneelien asentamiseen leirikeskukseen. Maalämmöllä korvattaisiin öljylämmitystä.

Muut asiat

Kaunisniemen leirikeskukseen pyörittäminen on ollut arvovalinta ja keskus on pääasiassa seurakunnan omassa käytössä. Rajoitettuna keskuksen vapaina aikoina vuokrausmahdollisuus on suhteellisen vähäistä ja pienimuotoinen vuokraustoiminta ei kata vuosittaisia toimintakuluja n. 356.000 euroa.

3.5.6 Arkistointi ja kirjastotoimi

Helsingin ortodoksinen seurakuntakirjasto tarjoaa ajanmukaisen kokoelman, tiedonhakupalvelujen ja muun toiminnan avulla tietoa ortodoksisesta uskonnosta seurakuntalaisille, katekumeneille ja muille ortodoksisuudesta kiinnostuneille.

Kirjastotoimi tukee kirkon kasvatuksellista perustehtävää sekä kirkollisen kulttuurin säilymistä.

Arkistointia hoidetaan kirkollishallituksen ohjeiden mukaan.

TTS-suunnittelun keskeiset huomioonotettavat asiat

- Jatkuva monipuolisen jumalanpalveluselämän mahdollistaminen
- Toiminnan ja talouden suunnittelun ja arvioinnin kehittäminen päätöksenteon pohjaksi
- Kasvatus: koulun uskonnonopetuksen tilanteen muuttuessa varautuminen seurakunnan oman opetuksen ja ohjauksen lisäämiseen (perhe, lapset, varhaiskasvatus, nuoret ja nuoret aikuiset sekä aikuiskasvatus); uusia muotoja löydettävä
- Diakoniatyö: syrjäytyneiden ja vaikeassa asemassa olevien, mukaan luettuna maahanmuuttajien huomioiminen
- Monikulttuurinen työ: integroituminen seurakunnan kaikkiin toimintoihin, erityisesti venäjänkielisen sielunhoitotyön ja opetuksen osalta
- Henkilöstöhallinnon ja työhyvinvoinnin jatkuva kehittäminen
- Työntekijäresurssien käyttö laajemmin ja resurssien kohdentaminen
- Kiinteistötietojärjestelmän käyttöönotto ja vakiinnuttaminen
- Uspenskin ikonostaasin kunnostaminen TTS-kauden ajan
- Selvitys tilojen käytöstä: missä määrin käytetään omia tiloja, lainatiloja ja vuokratiloja; painopiste toiminnan eikä tilojen kehittämisessä, mahdollisesti joistakin tiloista luopuminen
- Sähköisen viestinnän ja median käyttö
- Pyhäkköjen tukiyhdistysten roolien selkeyttäminen osana pyhäkköjen toimintaa ja suhde seurakuntaan
- Kestävän kehityksen huomioiminen toiminnassa mm. kirkon ympäristöohjeiston mukaisesti

Liitteet

Liite 1	Kiinteistöjen korjaus- ja investointibudjetti (ns. rullaava budjetti)
Liite 2	Tuloslaskelma
Liite 3	Rahoituslaskelma

TTS-toimikunta 2019

Puheenjohtaja	Ritva Bly
Jäsenet	Tuula Hakamies, Kim Kilpinen, Maria Mountraki, Lasse Saarinen
Sihteeri	hallintopäällikkö
Puheoikeus	kirkkoherra, hallintopäällikkö, toimikunnan kutsumat asiantuntijat